

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ
الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ
«سوره حديد، آيه ٢٥»

حقوق مؤدیان مالیاتی در امر دادرسی عادلانه

گردآوری:

لیدا میر کمانداری، محسن سلطانی نژاد

سرشناسه : میرکمانداری، لیدا، ۱۳۶۰ -
عنوان قراردادی : ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور: حقوق مؤدیان مالیاتی در امر دادرسی عادلانه /
گردآورندگان: لیدا میرکمانداری، محسن سلطانی نژاد (با حمایت) اتاق
بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان، دادگستری کل استان کرمان
مشخصات نشر: تهران: نشر میزان، ۱۳۹۹
مشخصات ظاهری : ۳۰۴ ص.
شابک : 978-622-212-118-1
وضعیت فهرست نویسی : فیا
یادداشت : کتابنامه: ۲۹۹ - ۳۰۰: همچنین به صورت زیرنویس
موضوع : مالیات -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع : Taxatin -- Law and legislation -- Iran
شناسه افزوده : سلطانی نژاد، محسن، ۱۳۷۲ -
شناسه افزوده : اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان
شناسه افزوده : ایران. وزارت دادگستری. دادگستری کل استان کرمان.
رده بندی کنگره : KMH ۳۵۷۳
رده بندی دیویی : ۳۴۳/۵۵۰۵۲
شماره کتابشناسی ملی : ۶۱۳۸۹۳۴

هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی، فایل الکترونیکی و...) از این اثر بدون اخذ مجوز
از ناشر خلاف قانون بوده و پیگرد قانونی دارد.
لطفاً در صورت مشاهده، موارد را به شماره تلفن های ذیل اطلاع دهید.

۱۳۱۰

نشر میزان

(با حمایت) اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان

و

دادگستری کل استان کرمان

حقوق مؤدیان مالیاتی در امر دادرسی عادلانه

لیدا میرکمانداری، محسن سلطانی نژاد

صفحه آرایی و طراح جلد: فرزانه زاهدی

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۹

قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۲-۱۱۸-۱

دفتر مرکزی: خیابان سهروردی شمالی، خیابان خرمشهر، پلاک ۶۲

تلفن ۸۸۵۴۹۱۳۱ - ۸۸۵۴۱۲۴ - ۸۸۳۴۹۵۲۹ - ۸۸۳۴۹۵۳۰

فروشگاه مرکزی: خ انقلاب، روبروی درب اصلی دانشگاه تهران، ابتدای خ فخرآزی، پلاک ۸۳، تلفن ۶۶۴۶۷۷۷۰

پست الکترونیکی: mizannasher@yahoo.com وب سایت: www.mizan-law.ir

اینستاگرام: nashremizan کانال تلگرام: t.me/nashremizan

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۱
سخن نخست - رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان.....	۱۲
مقدمه - رئیس مرکز داوری و مشاور حقوقی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان.....	۱۳
مقدمه - عضو هیئت نمایندگان و رئیس کمیسیون بانک، بیمه و مالیات اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان.....	۱۴
منشور حقوق مؤدیان مالیاتی.....	۱۷
بخش اول - کلیات مالیات و آیین دادرسی مالیاتی.....	۱۹
فصل اول - کلیات مالیات و مفاهیم آن.....	۲۰
گفتار اول: تعریف مالیات.....	۲۰
گفتار دوم: عوامل تعیین میزان مالیات.....	۲۰
گفتار سوم: انواع مالیات.....	۲۱
فصل دوم - آیین دادرسی مالیاتی.....	۲۷
گفتار اول: طرق عادی دادرسی مالیاتی.....	۲۸
گفتار دوم: طرق فوق العاده دادرسی مالیاتی.....	۳۶
گفتار سوم: دیوان عدالت اداری.....	۳۹
گفتار چهارم: آراء صادره از هیئت‌های حل اختلاف مالیاتی.....	۶۶
گفتار پنجم: دادرسی انتظامی مالیاتی.....	۷۱
گفتار ششم: مشکلات و موانع آیین دادرسی مالیاتی در ایران.....	۷۹

بخش دوم - حقوق مؤدیان مالیاتی	۸۳
فصل اول - حقوق مؤدیان مالیاتی در ارتباط با اداره مالیاتی	۸۶
فصل دوم - حقوق مؤدیان مالیاتی در ارتباط با مراجع حل اختلاف مالیاتی	۱۰۶
بخش سوم - مسئولیت همیزان مالیاتی	۱۱۳
فصل اول - مسئولیت کیفری مأموران مالیاتی	۱۱۵
گفتار اول: مسئولیت کیفری مأموران مالیاتی در قوانین جزایی	۱۱۵
گفتار دوم: مسئولیت کیفری مأموران مالیاتی در قوانین مالیاتی	۱۲۹
فصل دوم - مسئولیت مدنی مأموران مالیاتی	۱۳۱
گفتار اول: مسئولیت مدنی مأموران مالیاتی در قانون مسئولیت مدنی	۱۳۱
گفتار دوم: مسئولیت مدنی مأموران مالیاتی در قانون مالیات‌های مستقیم	۱۳۲
فصل سوم - مسئولیت اداری یا انتظامی مأموران مالیاتی	۱۳۴
بخش چهارم - معافیت‌ها و بخشودگی‌ها	۱۳۹
فصل اول - مواد مرتبط در قانون مالیات‌های مستقیم	۱۴۰
فصل دوم - بخشنامه‌ها، تصویب‌نامه‌ها، آیین‌نامه‌ها و دیگر قوانین مرتبط	۱۵۴
بخشنامه سازمان امور مالیاتی راجع به معافیت مالیاتی شرکت‌های حمل‌ونقل بین‌المللی (شماره: ۶۵۶، تاریخ: ۱۳۸۷/۰۱/۱۴)	۱۵۴
تصویب‌نامه ۱۹۸۸۲۷/ت ۴۶۰۰۸ ک مورخ ۹۰/۱۰/۱۰ هیئت وزیران (معافیت مالیات بر درآمد واحدهای تولیدی فناوری اطلاعات)	۱۵۶
خلاصه عملیات موضوع ماده ۱۷ آیین‌نامه تحریر دفاتر (شماره: ۵۲۵۰۹، مورخ: ۸۶/۶/۱۰)	۱۵۷
آیین‌نامه اجرایی احراز شروط سه‌گانه موضوع بند ۹ ماده ۱۴۸ اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷	۱۵۸
در مورد سقف بخشودگی جرائم و تقسیط برای اشخاص حقیقی و حقوقی	۱۵۹
بخشنامه در مورد استرداد مالیات‌های اضافی	۱۶۰
معافیت مالیاتی اشخاصی که اقامتگاه آن‌ها در مناطق آزاد قرار داشته	۱۶۲

صادرات کلیه کالاها و خدمات از جمله خدمات فنی و مهندسی بدون هیچ قید و شرطی در طول برنامه سوم معاف از مالیات می‌باشد.....	۱۶۴
آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۳۸ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در خصوص معافیت سازندگان خصوصی و تعاونی واحدهای مسکونی از پرداخت اولین نقل و انتقال املاک.....	۱۶۵
کسر اقساط تسهیلات مسکن درآمد مشمول مالیات.....	۱۶۷
آیین‌نامه اجرائی ماده ۱۷ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی ... (معافیت پنج‌ساله مالیاتی مشروط برای بنگاه‌های اقتصادی).....	۱۶۸
ماده ۱۷ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی.....	۱۶۹
در تأمین نیازهای کشور و تقویت آن‌ها در امر صادرات و اصلاح ماده ۱۰۴ قانون مالیات‌های مستقیم.....	۱۶۹
آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۷ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آن‌ها در امر صادرات و اصلاح ماده ۱۰۴ قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۱ موضوع مصوبه شماره ۹۰۸۳۶/ت ۴۸۷۹۳ هـ مورخ ۱۳۹۲/۴/۱۸	۱۷۰
هیئت محترم وزیران.....	۱۷۴
نحوه محاسبه مالیات شعب و نمایندگی شرکت‌های خارجی.....	۱۷۴
بقاء بخشنامه ۱۶۶۵۵ در مورد اشخاص حقوقی خارجی.....	۱۷۹
احکام مالیاتی مندرج در قانون برنامه پنجم توسعه اجتماعی-اقتصادی قابل اجرا از سال ۱۳۹۰ تا پایان سال ۱۳۹۴.....	۱۸۱
احکام مالیاتی مندرج در قانون برنامه چهارم توسعه.....	۱۸۶
بخشنامه احکام مالیاتی قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم.....	۱۸۹
موادی از قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید در راستای تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی مصوب ۸۸/۹/۲۵.....	۱۹۱
معافیت مالیاتی خدمات مهندسی قراردادهای فاینانس.....	۱۹۳

- بخشنامه سازمان امور مالیاتی در خصوص ابلاغ صورت جلسه مورخه ۱۳۹۰/۲/۲۴ هیئت عمومی شورای عالی مالیاتی در خصوص عدم تسری معافیت مالیاتی موضوع مواد ۱۳۲ و ۱۳۸ قانون مالیات های مستقیم به مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و یا بخش عمومی غیردولتی ۱۹۴
- آیین نامه اجرایی قانون حمایت از شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری ها و اختراعات مصوب ۱۳۹۱/۰۸/۲۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۱۹۵
- بخشنامه ۲۰۰۳۸۴/۲۰۰/ص مورخ ۹۲/۱۱/۱۶ (دستورالعمل اجرایی موضوع ماده ۲۲ آیین نامه اجرایی قانون حمایت از شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری ها و اختراعات) ۱۹۶
- بخشنامه ۰۴-۹۵-۲۰۰ مورخ ۹۵/۱/۲۲ (اصلاح مقررات اجرایی ماده ۹ قانون حمایت از شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری ها و اختراعات) ۱۹۷
- ♦ خلاصه گردش ارسال اظهارنامه مالیاتی تشویقات و جرائم مالیاتی ۱۹۸
- ♦ مشوق های مالیاتی ۲۰۰
- ♦ جرائم مالیاتی ۲۰۱
- بخش پنجم - نمونه ای از آراء شورای عالی مالیاتی ۲۰۳**
- انتقال ملک شرکت های منحل ۲۰۴
- سرقفلی اشخاص حقوقی ۲۰۶
- مالیات پیمانکاری ۲۱۰
- موعد تسلیم اعتراض مؤدی ۲۱۲
- بخشودگی جریمه مشمول جریمه دیرکرد نیز می باشد در زمان توافق با ممیز کل ... ۲۱۵
- وکالت کارمندان دارایی ۲۱۷
- رأی شورا: ۲۷۱۱ / ۴ / ۳۰ (در مورد ۱۰٪ بخشودگی مقرر در قانون مالیات تعاون ملی) ۲۱۹
- ارزیابی سهام ۲۲۰
- معافیت ماده ۱۳۲ ۲۲۱
- تعاونی تولیدی روستایی ۲۲۳

۲۲۵ موعده تسلیم اظهارنامه
۲۲۷ عدم ارائه اسناد و دفاتر
۲۲۹ تفسیر ما به الاختلاف دعاوی مالی
۲۳۱ رعایت نظر شورای عالی مالیاتی در رأی هم‌عرض
۲۳۳ نماینده هیئت حل اختلاف
۲۳۵ عدم درخواست مؤدی
۲۳۷ جایزه خوش‌حسابی تکلیفی
۲۳۹ در خصوص قانون مناطق آزاد تجاری
۲۴۰ غیرقابل کسر بودن درآمد رهن تصرف
۲۴۲ معافیت آزمایشگاه فنی و مکانیک خاک
۲۴۳ معافیت مدارس غیرانتفاعی، دانشگاه‌ها و
۲۴۵ رأی نمایندگان دارایی و دادگستری که قبلاً نسبت به موضوعی رأی داده‌اند، رأی محسوب نمی‌شود
۲۴۷ در مورد معافیت در مناطق آزاد از مالیات انحلال، ارث و نقل‌وانتقال سهام
۲۵۰ ماده ۷۰ می‌دانند
۲۵۳ در باب مهلت سه ماه جهت ابلاغ برگ تشخیص، در مورد انحلال
۲۵۶ پرداختی کشتیرانی از نظر مالیات تکلیفی پرداخت کرایه حمل از مبادی خارج از کشور
۲۵۸ معافیت واحدهای تولیدی که به هر دلیل برای مدتی دچار وقفه گردیده است
۲۶۰ نقض آرائی که مبنای قطعی شدن مالیات و عملیات اجرائی بوده، مجوز رفع توقیف است
۲۶۲ معافیت شرکت‌های تعاونی تولیدی فرش و اتحادیه‌های آنها
۲۶۳ تعدیل درآمد مشمول توسط هیئت ماده ۲۱۶ و تعیین تکلیف سپرده‌های اخذشده از مؤدی جهت ضمانت و رفع ممنوع‌الخروجی و
۲۶۵ در خصوص سودهای اوراق مشارکت پرداختی قبل از قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت در سال ۷۶ و وضعیت معافیت یا عدم معافیت سودهای مربوطه

در مورد عدم تعلق مالیات سرقفلی به واحدهای با کاربری مسکونی که دارای موقعیت تجاری هستند ۲۶۸

صورت جلسه مورخ ۹۲/۸/۲۰ شورای عالی مالیاتی به شماره ۳۶-۲۰۱ مورخ ۹۲/۱۱/۲ در خصوص خسارت دریافتی (۱/۵ درصد در ماه) از مؤدیان بابت مبالغ اضافه پرداختی موضوع تبصره ماده ۲۴۲ قانون مالیات‌های مستقیم ۲۷۰

بخش ششم - نمونه‌ای از آراء دیوان عدالت اداری ۲۷۱

ابطال بخشنامه شماره ۲۳۲/۱۳۵۱/۸۱۰۹۹-۱۳۸۶/۹/۱۲ سازمان امور مالیاتی کشور و اعتراض به نحوه صدور برگ تشخیص مالیاتی کشور ۲۷۲

رسیدگی به اعتراض مؤدی به برگ مالیات قطعی قبل از رسیدگی و صدور رأی قطعی از سوی هیئت حل اختلاف مالیاتی موضوع تبصره یک ماده ۲۱۶ قانون مالیات‌های مستقیم ۲۷۹

بهره‌مندی از معافیت‌های مالیاتی موضوع مواد ۱۳۲ و ۱۳۸ اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم منوط به اعلام نظر و گواهی سازمان امور مالیاتی نمی‌باشد ۲۸۶

ابطال فراز پایانی بخشنامه شماره ۱۲۳۹۲/۲۰۰-۱۳۹۱/۶/۲۱ و بند اول بخشنامه شماره ۲۰۰۰/۲۰۰-۱۳۹۱/۱۰/۱۰ سازمان امور مالیاتی کشور در مورد مالیات تکلیفی موضوع ماده ۱۰۴ ۲۹۴

منابع ۲۹۹

قوانین ۳۰۰

پیشگفتار

یقیناً کشف حوزه‌های جدید و بین‌رشته‌ای در دنیای حقوق می‌تواند جذابیت‌های خاصی داشته باشد و دنیای جدیدی را به روی منطق خشک و منظم حقوقی باز کند تا مباحثات و استدلال‌ات حقوقدانان منعطف‌تر و رنگی ساده‌تر و قابل‌فهم‌تر برای مخاطبین خود داشته باشد اما در کنار تمام این مزایا باید اقرار نمود که پا گذاشتن در عالم علوم دیگر همچون علوم حسابداری و مالی برای کسانی که سررشته‌ای در آن ندارند می‌تواند مشکل‌زا و کاری به‌غایت دشوار باشد، فلذا از همان ابتدا که ایده گردآوری و تدوین کتابی بدین شکل در ذهنمان خطور کرد می‌دانستیم که با چالش‌های زیادی روبه‌رو خواهیم شد اما به یاری ایزد منان توانستیم مجموعه‌ای را گرد آوریم که در کنار معرفی حقوق مالیاتی، آیین دادرسی آن، قوانین و بخشنامه‌ها و آراء کاربردی مرتبط با آن را به صورت ساخته و پرداخته در اختیار خوانندگان قرار می‌دهد؛ بالأخص برای مخاطبان خاص کتاب که عبارت‌اند از مؤدیان مالیاتی و فعالان اقتصادی که با مطالعه این مجموعه می‌توانند تا حدود زیادی از حقوق خود مطلع شوند و همچنین قضات، وکلا و مشاورین حقوقی که در این راستا و برای کمک به مؤدیان به دنبال یک مرجع خوب هستند.

در همین راستا کتاب را در شش بخش تدوین نموده‌ایم که به‌طور خلاصه در بخش اول، کلیات مالیات و آیین دادرسی مالیاتی، در بخش دوم، حقوق مؤدیان مالیاتی، در بخش سوم، مسئولیت ممیزان مالیاتی، در بخش چهارم، معافیت‌ها و بخشودگی‌ها، در بخش پنجم، نمونه‌ای از آراء شورای عالی مالیاتی و در بخش ششم، نمونه‌ای از آرای دیوان عدالت اداری آورده شده است.

در آخر بر خود لازم می‌دانیم از مجموعه اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان کمال تشکر را داشته باشیم.

محسن سلطانی نژاد

لیدا میرکمانداری